

Naša povest v prihodnjem letu: Januš Golec: „Guzaj“.

šem dvoru. Na teh posvetovanjih bode zastopanih 60 držav po odposlanstvih, ki bodo štela 50—60 oseb. Splošna razorožitvena konferenca na Dunaju bo ena največjih.

Sprememba vlade na Poljskem. — Zmagovalec pri poljskih parlamentarnih volitvah maršal Pilsudski se je umaknil iz zdravstvenih razlogov iz vodilnega političnega življenja. Ministrski predsednik je postal polkovnik Slavek. Pravosodno ministrstvo prevzame varšavski državni pravdnik in ministrstvo za javna dela je zasedeno po generalu. Drugih vladnih sprememb ni.

Verstvo in nedostatek verstva v narodih.

Prilobiti A. K.

O budistih in bramanih.

Kako iskreno molijo, kako pobožno časte svoje bogove ter jim prinašajo razne darove. In njihovi spokorniki in njihovi menihi v samostanih, kako se postijo, zatajujejo in mrtvičijo! Središče budistov je mesto Lhasa v Tibetu. Tam stanuje njihov papež »Dalai Lama« s svojim dvorom v rdeči palači z zlato streho. Tam so glavni templi in samostani teh vernikov. Tja romajo iz vseh strani Azije, da opravijo svojo pobožnost in da zadoste svojim verskim dolžnostim. Omeniti moram, da v Tibetu vladajo izključno budistični duhovniki in brez njihovega dovoljenja nihče ne sme prestopiti meje njihove dežele. Niti Sven Hedinu, ki je preiskoval srednjo Azijo, se to ni bilo posrečilo.

Središče bramanov je veliko mesto Benares ob sveti reki Ganges v Indiji. Tam so visoke bramanske šole, mnogi samostani in 1450 templjev, ki so posvečeni večinoma bogu Živa. Iz vseh strani Indije romajo tja verniki, katerih je okrog 220 milijonov. V drago okrašenih templjih in v veličastnih procesijah slave in časte s silno versko navdušenostjo svoje bogove. O, kako osramote ti paganski romarji nas — mlačne katolike!

Vsak narod ima svoje bogove

in jih po svoje časti. Tam v južni Ameriki, v Patagoniji in na Ognjeni zemlji, so nekateri divji indijanski narodi, o katerih niso vedeli, kako je njihovo verstvo. Toda v novjšem času so učenjaki preiskali tudi tiste narode ter so našli, da kakor drugi tudi ti časte svoje velike duhove, to je svoja — božanstva.

Ruski boljševiki.

Bili so na svetu paganski narodi, ki so strašno zatirali druge vere, a svojo

so branili, n. pr. Rimljani ob preganjanju krščanstva za dobe rimskih cesarjev. Tudi mohamedani so hudo zatirali krščanstvo, a svojo vero so branili in drugim usiljevali. Edino ruski boljševiki nimajo nobene vere in ne Boga. Ti ne branijo nobene vere, pač pa vse preganjajo, najbolj pa katoliško in pravoslavno. Njihov namen je, zatreti vse vere in ruski narod spraviti v popolno brezboštvo. Cerkvam in samostanom so vzeli vse dragocenosti, vse zlate in srebrne posode. Vzeli so vse imetje in sploh vse, ker premoženje verskih občin je zdaj državna last in cerkve so prepuščene vernikom le začasno proti visoki najemnini. Porušenih ali zaprtih je pa bilo do leta 1927 vseh verskih poslopji 3384. Umorjenih je bilo doslej 31 šofov, 3906 duhovnikov, 1962 redovnikov in 3447 sester. Na stotine pa jih je umrlo po silnem trpljenju v pregnanstvu, zlasti na Solovečkih otokih.

Na severu Rusije v Belem morju so Solovečki otoki ali Solovki. Tu je že več stoletij star samostan s cerkvami in okrog 230 menihi. Znan je bil tudi kot znamenita božja pot. Boljševiki so menihe izgnali, dragocenosti izropali, in samostan izpremenili v strahotno ječo. Metropolit Antonij poroča v pismu kenterburijskemu nadškofu, da je na teh otokih interniranih in zaprtih več kot 50.000 ljudi, med njimi mnogo škofov, duhovnikov, menihov, katoliš-

Po vsej Slov. Štajerski se godi povest, ki bo v bodoče izhajala v „Slov. Gospodarju“!

kih in pravoslavni. Vsi jetniki morajo pri slabi hrani opravljati težka dela. Uiti je skoraj nemogoče, ker boljševiki pri tem izrabljajo gladno okoliško prebivalstvo. Če kdo prižene nazaj živega begunca, dobi 5 pudov pšenične moke, če pa pripelje ubitega, dobi 2 puda ržene moke. Za jetnike so upeljane tri stopnje kazni. Prva stopnja, da ga zapro zimski čas v stolp. Druga, da mora po noči delati. Tretja stopnja je v tem, da zapro za celo zimsko noč oblečenega le v eno srajco in mu na vsaki dve uri ulijejo na glavo mrzle vode. Redki so, ki bi preživeli to strašno mučenje. Tako poroča med drugimi metropolit Antonij.

V prvi polovici tekočega leta so prirejali po celi Evropi protestne shode proti zverskemu preganjanju boljševikov. In kaka je posledica tega? Evropejske države, n. pr. Italija, Anglija i. t. d. sklepajo trgovske in tajne pogodbe z boljševiki. Kaj preostaja nam pri takih razmerah? Nič drugega kot pošiljati pred božji prestol goreče molitve, da bi se skrajšalo to grozno stanje. Vprašal sem pravoslavnega meniha, kaj misli, kdaj bo konec tega stanja v Rusiji. Odgovoril je, kadar bode Bog hotel. Tak je položaj! Trenutno pa ni upati, da bi se razmere obrnile na bolje. Letos mesca novembra je že 13 let, ko dobivamo iz Rusije le žalostna poročila: preganjanje vere in vernikov, zapiranje in podiranje cerkva, vedne

usmrčitve, uničenje zakonskega in družinskega življenja, strašna demoralizacija mladine, vedno bolj rastoča beda itd. . . . Vse to mora napolnovati srce vsakega pravega kristjana in Slovana z veliko bridkostjo. Kaj storiti? Ljubi človek, če si pravi kristjan; dragi slovenski mladenič, ljuda deklica slovenska, če imaš v srcu živo krščansko in slovansko zavest, moli ob vsaki priliki doma ali v cerkvi molitev na čast sv. Tereziki ali žalostni del svet. rožnega venca ali litanije lavretanske ali Srca Jezusovega na namen, da bi Bog rešil slovansko Rusijo brezbožnih boljševikov. Gospodi, pomiluj! Kriste, pomiluj! Da blagovoliš smirit vragov cerkvi, tebja molim, usliši nas!

*

Žive priče.

Dosedaj so v letu 1930 prejeli izplačano zavarovalnino 1000 Din brez vsakega odbitka sledeči celoletni naročniki »Slov. Gospodarja«:

1. Dne 2. IV. 1930: Franc Kopše, delavec-najemnik, Ormož.
 2. Dne 23. IV. 1930: Franc Dobnik, kmet, Sladka gora št. 12, p. Šmarje pri Jelšah.
 3. Dne 25. IV. 1930: Jožef Pihlar, posestnik, Čermeljensak, p. št. Lenart v Slov. goricah.
 4. Dne 2. V. 1930: Plavčak Ignáč, posestnik, Tlake 11, p. Rogatec.
 5. Dne 18. VI. 1930: Zemljič Franc, posestnik, Sv. Tomaž pri Ormožu.
 6. Dne 27. VI. 1930: Baloh Miha, posestnik, Založe 41, p. Polzela.
 7. Dne 8. VII. 1930: Marija Gominjšek, posestnica, Megojnice, p. Griže pri Celju.
 8. Dne 14. VII. 1930: Simon Bračič, posestnik, Vrhloga pri Slov. Bistrici.
 9. Dne 19. VIII. 1930: Jože Munda, posestnik, Sv. Tomaž pri Ormožu.
 10. Dne 27. VIII. 1930: Jožef Elbl, posestnik, Osek št. 123, p. Sv. Trojica v Slov. goricah.
 11. Dne 10. IX. 1930: Alojz Heric, posestnik, Staranovavas, p. Križevci pri Ljutomeru.
 12. Dne 1. X. 1930: Franc Mohorko, posestnik, Stogovci št. 40, p. Ptujška gora.
 13. Dne 4. X. 1930: Anton Marhat, posestnik, Gornji Dolič - n. Mislinje.
 14. Dne 14. X. 1930: Žnider Vinko, posestnik, Gavci, p. Smartno ob Paki.
 15. Stramec Anton, Orlica št. 10, pošta Ribnica na Pohorju.
- Do tega dne, ko to pišemo, jih je torej 15 onih nesrečnih, ki jim je v preteklem letu pogorela stanovanjska hiša, a so kot celoletni naročniki prejeli podporo 1000 Din. Ako kdo še zdaj ne veruje, naj jih vpraša, navedli smo natančen naslov.

Kaj boste storili?

Pred vsem, sami bodite celoleten naročnik. Od zgoraj naštetih so bili

Najzanimivejši človek med razbojniki Štajerske: „Guzaj“. Povest o njem bo izhajala v „Slov. Gospodarju“.

trije, ki so se lani prvokrat naročili na »Slov. Gospodarja«. Nekateri pa so že od nekdanj bili stalni naročniki. Važno pa je tudi to, da one, ki niso še naročeni, pridobite za to, da se naročijo; Opozorite jih na ugodnosti, ki jih nudi »Slov. Gospodar«, ki je poleg tega najcenejši tednik. Naj res ne bo hiše, kamor ne bi zahajal »Slov. Gospodar«! Prijatelji našega lista — na delo!

*

NOVICE

Novoga bana smo dobili. Dravska banovina je dobila novega bana v osebi dr. Dragotina Marušiča, odvetnika v Ljubljani, ki je bil vodilna osebnost bivše Pučljive samostojne kmečke stranke. Novi ban je rodom Goričan in star 46 let.

V postelji so ga našli mrtvega. Dne 1. decembra je na Slemenu ob Dravi hlapec Jožef Malek natolkel z bičnikom po glavi tovariša Pretola. Brez vidnih poškodb na glavi so našli Pretola v postelji mrtvega. Malek se je že sam javil orožnikom.

Za Dijaško kuhinjo in mariborske bogoslovje je daroval p. Janez Sterbak za vsako po 100 Din. Bog plačaj!

Vlomilci na delu. Drzni vlomilci so udrli v noči v trafiko Josipa Weingerl pri Sv. Lenartu v Slov. gor. in odnesli: 4 pare čevljev, 7 sukenj, 800 Din in še drugo v skupni vrednosti 5000 Din.

Vlom. Neznani vlomilci so vlomili v vinoeradniško hišo g. dr. Schwarz v Grosovčaku pri Ljutomeru. Odnesli so posteljino, obleko ter cigarete. — Škoda znaša nekaj tisočakov.

Grobnice celjskih grofov v Marijini cerkvi v Celju so odprli.

Hiša zgorela. V noči od 29. na 30. m. m. je zgorela v St. Ilju pri Velenju na Ložnici hiša, katero so imenovali ljudje »vila Verko«. Hiša je bila začasno prazna in požar je nastal iz doslej nepojasnjenega vzroka.

Smrt najstarejšega moča Šaleške doline. Pondeljek dne 24. novembra smo položili v Smartnem pri Velenju v črno zemljo Lovrenca Miklava ali Nemčevega očeta, ki je nas v 93. letu svoje starosti kar nenadoma zapustil. Zadnja leta je bil slep, pa z molitvijo si je krajšal čas in vse trpljenje vdano prenašal. Bil je v svoji mladosti šmarski mežnar in cerkveni ključar. Mir njegovi duši!

Smrtna kosa. V pondeljek dne 1. decembra je umrl v mariborski bolnici v občje spoštovan in priljubljeni gospod Alojzij Dvoršak, sodarski mojster v Jadranski ulici 23 v Mariboru. Pokojnik je bil izredno spreten in dober sodarski mojster. V mladosti je delal po raznih državah in je peš prepotoval skoro ce-

lo srednjo Evropo ter se vedno izpopolnjeval v svoji stroki. Po raznih državah je dobil nebroj priznanic, diplom pa tudi zlatih kolajn v priznanje za svoje krasno in lepo izdelavo. Bil je znan daleč po Slovenskih goricah kot prvovrsten sodar, pa tudi kot človek poln veselja in humorja. Letos je začel bolehati in po letošnjem mukepolnem trpljenju je izdihnil svojo blago dušo, previden s tolažili sv. vere v 60. letu svoje starosti. Zapušča ženo in štiri otroke, ki so še nepreskrbljeni. Naj mu bo zemljica lahka! — Na tem mestu se tudi rodina Dvoršakova najlepše zahvaljuje strankam vseh treh občinskih hiš v Jadranski ulici, ki so mu kupile krasen nagrobni venec, kakor tudi vsem za izraze sožalja!

Velik požar. V noči dne 27. novembra je izbruhnil požar v gospodarskem poslopju Mihaela Herica in Katarine Šijanec v Sovjaku pri Sv. Juriju ob Ščavnici. S poslopjem vred je še zgorela krava, 3 svinje in poljedelsko orodje. Požar se je razširil vsled vetra na sosedna poslopja in je pogorela vinska klet posestnika Janeza Kocuvana v Sovjaku in stanovanjska hiša Janeza Senčarja. Celotna požarna škoda znaša 40.000 Din. Požrtvovalni gasilci so požar po trudapolnem delu omejili.

Prerokovanje za letošnjo zimo. Iz Pusterske doline na Tirolskem poročajo, da so ustrelili tamkaj letos že drugega belega volka. Pojav belih vol-

Naročite pravočasno, da do- bite 32 strani obsegajočo božično številko!

kov razlagajo tirolski kmetje kot znak za izredno mrzlo zimo. Leta 1928 je bil ustreljen v Gossensassu beli orel. Kakor znano, je bila zima 1928—29 izredno ostra po celi Evropi. Ali tiči v tej veri priprostega naroda kaj resnice ali ne, dejstvo pa je, da so zapustili letos volkovi v vseh deželah, kjer se pojavljajo, izredno rano svoja skrivališča in so se približali človeškim bivališčem. Posebno iz Poljske prihajajo poročila, kako se pojavljajo letos volkovi v celih gružah in so že napravili med domačimi živalmi mnogo škode. V Bosni ogrožajo volčja krdela bolj samotne kraje in trgajo kmetom ovce. Ker so se torej te roparske živali, ki se bližajo človeškemu bivališču le tedaj, če jih prisili k temu glad, tako hitro prikazale, verjame priprosti narod na izredno ostro zimo. Sicer se je izkazal letošnji november z izredno toploto; a tudi pred pasjo zimo 1928—29 je bila mila in lepa jesen.

Usodepolna šala. Med pojedino na gostiji v poljskem kraju Opalin je pogtegnil eden od gostov iz žepa ročno granato in jo je hotel vreči skozi odprto okno med klicom: »Živel novoporočeni par!« Granata je zadela ob okvir na oknu in se je razletela na sredini med gosti. Metalca granate je raztrgalo na drobne kose, trije drugi povabljeni so bili tako močno ranjeni, da so umrli med prevozom v bolnico, 10 oseb je bilo le lažje zadetih.

O Božiču bo 8 strani božične priloge in 8 strani slik!

Jajca kot vstopnice. Tudi na Angleškem morajo plačevati lastniki kina zelo visoke davke. Plačilu davkov se skušajo Angleži po možnosti izogniti. Posestniki kinogledališč v Tonbridge Wells so obšli mestno davščino na ta način, da so sprejemali kot plačilo za kinovstopnice jajca. Otroci so plačali vstopnino z enim jajcem, odrasli na zadnjem prostoru s tremi jajci. Vsak posebni sedež je stal eno jajce več. Zna ta način nabranimi jajci so lastniki kin dobro trgovali in izkupili lepe svote. Oblast je stala pred zagonetko, kako bi spremenila kinodavek na jajca. Slednjič se je poravnal spor na ta način, da je mestni davčni urad davek na kino predstave znižal in so tudi prenehale jajče kino vstopnice.

Hotel imenovan po večkratnem morilcu. Po celem svetu je znan že bolj priletni Francoz Landru, ki je bil poročen najmanj osemkrat, a je vse svoje žene zadavil in sežgal. Kot večkratnega živalskega morilca so ga v povojnem času obsodili na smrt in obglavili. Po obglavljenju Landruja so drveli ogle-dotovat njegovo vilo v bližini Pariza, v kateri so bili izvršeni zločini, radovedni Amerikanci. V najnovejšem času je prišlo nekemu podjetniku na misel, da je preuredil vilo v hotel »Landru«. In res ta naziv je pripomogel hotelu do najboljšega obiska, ker so sobe že od dane daleč v naprej. Bogatini romajo v to prenočišče, da bi tamkaj prenočevali in okušali potresljaje strahu.

V Londonu so zdijvali sloni. Običajna sijajna parada, ki je že stoletja in stoletja v navadi pri ustoličenju novega londonskega župana, se je vršila tudi letos, ko je imel gospod Neal priseči pred nastopom svojega mesta kot župan. Med slavnostnim sprevodom so korakali tudi trije udomačeni sloni, ki so se vedli popolnoma krotko, dokler niso opazili pred seboj nagačene levove figure v naravni velikosti, ki so je nosili študenti. Pri pogledu na to figuro, o kateri je menil, da je njegov dedni sovražnik iz džungle, je eden slonov hipoma zdijval in se zagnal proti množici; druga dva sta mu sledila. Strah je nastal med preplašenim ljudstvom, katerega je bilo do milijona po ulicah; mnogo žensk se je onesvestilo in bile so pohojene od množice. Predno so zamogli podivjane živali ukrotiti, je že bilo okrog 50 ljudi poškodovanih, meo gi prav resno.

Svoboda delavstva v Rusiji. S paradami, govori, pompom in gledališkimi predstavami je obhajala sovjetska Rusija 13. obletnico, odkar je prišel na vlado sovjetski režim. Obenem se je ta dan proslavljala tudi petletnica, odkar sedi na ruskem »prestolu« — diktator Stalin. Da si bo ljudstvo bolj zapomnilo ta znameniti dan, je vlada odredila, da se da vsakemu mestnemu delavcu kot priboljšek k njegovi običajni dnevni porciji živeža še pol funta črnega kruha. A še neko drugo »darilo« je dala vlada delavstvu ta dan. Objavila

**Božična številka bo obsegala
32 strani! Novoletna številka
bo prinesla lep koledar!**

je namreč v svojem službenem listu: »Izvestia« strog odlok, ki napravlja delavce za nekake državne sužnje. Odlok namreč pravi, da delavec ne sme spreminjati po svoji volji svojega mesta, ampak da mora na vsak način ostati na svojem delu za nadaljnji dve leti. Tistega, ki bi se temu ne pokoril, čaka kazen, da se ga bo poslalo na prisilno delo v kako oddaljeno pokrajino in bo obenem tudi ločen od svoje družine. Delavstvo je zdaj takorekoč militarizirano, pod strogimi predpisi, ki so enaki vojaškim. Tistim, ki so brez dela, ne bo dovoljeno, bivati v mestu, in stalni naval kmetijskega ljudstva v industrijska središča bo strogo kontroliran. Tisti kmetje, ki bodo želeli dobiti delo v industriji, se bodo morali registrirati pri posebnih uradih v svojih mestih ali vaseh, in šele, ko bodo poklicani od osrednjega urada, bodo smeli priti v mesto. Pod omenjeno kontrolo bodo spadale vse vrste delavstva. Izvzeti ne bodo niti inženirji, niti drugo vodilno tehniško osebje. Vsakdo, ki odkloni delo, ki se mu odkaže, smatra se dezertarjem.

Oporoka, ki je bila razodeta v sanjah Farmer James Chassen iz severoameriške države Karolina je napisal l. 1905 oporoko, v kateri je zapustil celo svoje premoženje najljubšemu — tretjemu sinu. Po nekaj letih je Chassen težko obolel in je čital v bolezni iz sv. pisma. Pod vtisom prilik sv. pisma se je stari James skesal, je sklenil, da bo predruščil oporoko in razdelil svoje imetje na enake dele med tri sinove. Napisal je nov testament in ga dal med dva lista sv. pisma in ju zalepil. Chassen pa ni zaupal skrivnosti druge oporoke nikomur. Po njegovi smrti so našli prvi testament in na podlagi tega je prešlo njegovo premoženje na tretjega sina. Dokaj let za tem se je prikazal pokojni oče v sanjah enemu izmed razdeljenih sinov. Ta je videl prikazen očeta, ki je potegnila iz žepa na suknji sveto pismo in mu ga izročila molče. Sanje so se ponovile tri noči zapored. Nato je poiskal sin v stari razklopotani omarici sv. pismo, ki je bilo očetova last, in je začel listati po knjigi. Po dolgem iskanju je zadel med dvema zalepljenima listoma na kuverto z napisom: »To je moja zadnja volja. Odpreti pred pričami.« Drugo oporoko je priznalo sodišče in trije bratje so si razdelili očetovo zapuščino na enake dele med seboj.

Amerika dobila prvi oklopni bojni aeroplan. Po dolgotrajnem preizkušanju se je posrečilo v Ameriki dogotoviti bojno letalo, ki je obdano od oklepov, katerim ne morejo škodovati krogle strojnih pušk. Poskušnje vožnje z novim letalom, ki je velika pridobitev za vojne svrhe, so se dobro obnesle.

Žetev v ogenj. Pšenični farmerji Argentine so sklenili, da bodo en del letošnje pšenične žetve sežgali, mesto da bi jo odposlali v mesta. Ta sklep je protest napram izjavi železniških družb, da je znižanje prevoznine po železnicah izključeno.

Tri dni se boril z morjem. Neka ribiška ladja iz Kalifornije v Ameriki je nedavno opazila na odprtem morju plavajoč hlood, ki se ga je oklepalo člo-

DOBRO manufakturno **BLAGO**

kupite po najnižjih cenah pri

M. E. SEPEC

Maribor

Grajski trg 2

1822

veško bitje. Ko privozijo zraven, najdejo že napol nagega in napol mrtvega človeka. Povedal je, da mu je ime Greve in da se je nahajal v tem položaju že tri dni, ko se je v viharju potopila njegova ladja, neki tovorni parnik, ki je vozil les. K sreči je tedaj še ujel kos bruna, ki se ga je oklepal skozi tri dni; dasiravno je med tem časom parkrat omedlel, vendar ni izpustil rešilnega bruna. Valovi so skoraj vso ob leko strgali z života, bruno, ki so ga premetavali valovi, pa mu je povzročilo nešteto ran; koža na koncu prstov je bila obdrgnjena skoraj do kosti. A vendar pa je Greve vzdržal kljub svoji starosti; je že namreč stari oče.

Najvišje mesto na zemlji je mesto Potosi v Boliviji v južni Ameriki in sicer 4050 m visoko. Mesto La Paz z 79.000 prebivalci v Boliviji je 3630 m visoko. Cuzco v Peru je 3380 m visoko, mesto Puno v isti državi celo 3860 m. In Quito, glavno mesto v Ecuador, leži 2850 m visoko.

Praviljična palača indijskega maharadže (aneza). Indijski maharadža iz Tripure je dal berlinskemu stavbeniku nalog, da mu pozida palačo, ki bo stala 500 milijonov Din in ki bo gotova v osmih letih. Stavba bo opremljena s praviljičnim razkošjem. V notrajnosti palače bosta dve dvorišči z bazeni in razven teh bo še kopalna dvorana. V enem delu stavbe bo nastanjen harem, ki bo obstojal iz 12 oddelkov in vsak od teh bo imel 4 sobe. Vsak oddelek bo služil v stanovanje po eni izmed knezovih žen. Notrajnost gradu bo prevlečena z marmorjem, stene s svilo. Ta bajno bogati indijski maharadža je star komaj 24 let.

Kamele bodo nancsile materijal za zgradbo hotela. V oazi v afriški puščavi Sahara gradijo baš sedaj hotel. Vse kovinaste dele nove stavbe, okna, vrata, pohištvo in opremo bodo prinesle kamele. Vsaka kamela nese na hrbtu 100 kg. In vsaka karavana bo na potu 25 dni. Le opeko bodo napravili v puščavi. Istotako bodo prinašale kamele celo prehrano, ker je vsako drugo dovozno sredstvo izključeno.

Pajčevina je koristna. Na jesen ne žanjemo in ne zbiramo samo poljskih pridelkov, ampak tudi pajčevino. Fini mehaniki, ki izdelujejo občutljive instrumente za znanstveno merjenje, se namreč na jesen preskrbe s pajčevino. Pajke ulove in jih zapro za 3 do 4 dni v prazne škatljice od vžigalic. Nato te škatljice odpro in pristavijo k škatljici svinčnik ali kaj podobnega kot lestvico, po kateri pajk prav hitro spleza do vrha. Če pa se hoče spustiti na tla, mora začeti prestiti svojo nit, ko pa začne prestiti, ovija delavec nit hitro na mal žičnat okvir. Včasih naprede eden sam pajk toliko niti, da jo delavec lahko navije na 20 okvirjev, skupaj do 100 m dolžine. Potem pajka izpustijo. Na ta način puste prestiti kakih 10—12

pajkov svoje niti, potem ima pa mehanik zopet dovolj blaga za eno leto. Pajčevino rabijo za mikroskope, za daljno gledanje in za geometrijsko orodje, zato, ker nobena druga nit kakor pajčevina ni tako občutljiva za vročino, mrz ali za pasno. Pajčevina ostane vedno, kakor je in zato je najbolj pripravna za najbolj natančno merjenje.

Popravilo. V 47. številki »Slovenskega Gospodarja« je bilo pomotoma napisano: Dr. Janko Leskovec, pravilno pa je: Dr. Janko Leskovec, je otvoril pisarno v Rogatcu.

Najnovejšo vesti o sijajnih priznanjih, katere so hvaležni kupci poslali tovarniški hiši ur H. Suttner v Ljubljani št. 992, zopet dokazujejo, kako koristno je zahtevati veliki ilustrirani letni cenik, predno se kupi ure, zlatnino in srebrnino. Tudi naši bralci dobe ta lepi cenik popolnoma brezplačno, ako ga zahtevajo od tt. Suttner. Tvrška pošilja žepne ure že od 44 Din naprej, budilnike od 49 Din in ure zapestnice od 98 Din itd. vsa takorekoč po originalnih tovarniških cenah.

Naše žene in dekleta se vedno iznova pripravljajo, da je za njihovo zdravje vendar najboljšo, če uporabljajo za nego telesa in lepote higijensko čiste in temeljito delujoče Elsa proizvode lekarnarja Fellerja. Za kožo: Fellerjevo pomado za zaščito lica in kože »Elsa-krema«, 1 lonček 12 Din. Za lase: Fellerjevo Elsa Tannochina pomado za rast las, 1 lonček 12 Din. Za naprej poslanih 40 D se dobi 2 lončka pomade brez vseh daljnih stroškov. Fellerjeva Elsa mila zdravja in lepote in sicer: lilijino-mlečno milo, lilijino kreme milo, rumenjako, glicerinsko, boraksovo in katranovo milo ter milo za britje, 5 kosov v poljubni izbiri 52 Din, če se denar naprej pošlje, sicer 62 Din s povzetjem pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Savska banovina.

*

Policija in ponarejeni bankovci.

Leta 1854 se je zgodil v Berlinu ta le slučaj, ki nam kaže, da je bila policija sama pospeševaljica ponarejanja — bankovcev:

Omenjenega leta je živel v Berlinu izurjen litograf (ki je znal črtati v kamenite plošče najfinejše risbe za tisk) Gottlieb Berner. Nekega jutra je čital v »Vossische Zeitung« oglas: »Išče se izurjen litograf za izvedbo prav težavnih nalog. Več je zvedeti v uredništvu lista.«

Berner se je podal v uredništvo, kjer so mu povedali, da oddaja službo bivši odvetnik Kleber, ki stanuje v tej in tej berlinski ulici. Litograf je še poizvedoval pri Kleberjevih sosedih, na kakem glasu da je ta gospod in je slišal o istem le samo dobro in priporočljivo.

Advokat in litograf sta se kmalu osebno spoznala in Berner je zvedel, za kaj da gre pri v oglašju omenjeni težavni nalogi. Kleber mu je pripovedoval najstrožje zaupno, da namerava pustiti Amerika v Berlinu tiskati svoje bankovce, ker so tukaj najboljši litografi. Zadeva pa mora ostati tajna, ker Združenim ameriškim državam bi nikakor ne bilo po godu, ako bi se zvedelo, da jim tiska denar majhna Prusija. On, Berner bi urezal v kamen za tisk bankovcev potrebne plošče in prejel seve za to kočljivo delo prav znatno nagrado. Da se pa bo on Kleber kot zastopnik Združenih držav prepričal na lastne oči o njegovih litografskih zmoglj-

trije, ki so se lani prvokrat naročili na »Slov. Gospodarja«. Nekateri pa so že od nekdanj bili stalni naročniki. Važno pa je tudi to, da one, ki niso še naročeni, pridobite za to, da se naročijo; Opozorite jih na ugodnosti, ki jih nudi »Slov. Gospodar«, ki je poleg tega najcenejši tednik. Naj res ne bo hiše, kamor ne bi zahajal »Slov. Gospodar«! Prijatelji našega lista — na delo!

*

NOVICE

Novoga bana smo dobili. Dravska banovina je dobila novega bana v osebi dr. Dragotina Marušiča, odvetnika v Ljubljani, ki je bil vodilna osebnost bivše Pučljive samostojne kmečke stranke. Novi ban je rodom Goričan in star 46 let.

V postelji so ga našli mrtvega. Dne 1. decembra je na Slemenu ob Dravi hlapec Jožef Malek natolkel z bičnikom po glavi tovariša Pretola. Brez vidnih poškodb na glavi so našli Pretola v postelji mrtvega. Malek se je že sam javil orožnikom.

Za Dijaško kuhinjo in mariborske bogoslovje je daroval p. Janez Sterbak za vsako po 100 Din. Bog plačaj!

Vlomilci na delu. Drzni vlomilci so udrli v noči v trafiko Josipa Weingerl pri Sv. Lenartu v Slov. gor. in odnesli: 4 pare čevljev, 7 sukenj, 800 Din in še drugo v skupni vrednosti 5000 Din.

Vlom. Neznani vlomilci so vlomili v vinočradniško hišo g. dr. Schwarz v Grosčevčaku pri Ljutomeru. Odnesli so posteljnino, obleko ter cigarete. — Škoda znaša nekaj tisočakov.

Grobnice celjskih grofov v Marijini cerkvi v Celju so odprli.

Hiša zgorela. V noči od 29. na 30. m. m. je zgorela v St. Ilju pri Velenju na Ložnici hiša, katero so imenovali ljudje »vila Verko«. Hiša je bila začasno prazna in požar je nastal iz doslej nepojasnjenega vzroka.

Smrt najstarejšega moča Šaleške doline. Pondeljek dne 24. novembra smo položili v Smartnem pri Velenju v črno zemljo Lovrenca Miklava ali Nemčevega očeta, ki je nas v 93. letu svoje starosti kar nenadoma zapustil. Zadnja leta je bil slep, pa z molitvijo si je krajšal čas in vse trpljenje vdano prenašal. Bil je v svoji mladosti šmarski mežnar in cerkveni ključar. Mir njegovi duši!

Smrtna kosa. V pondeljek dne 1. decembra je umrl v mariborski bolnici v občje spoštovan in priljubljeni gospod Alojzij Dvoršak, sodarski mojster v Jadranski ulici 23 v Mariboru. Pokojnik je bil izredno spreten in dober sodarski mojster. V mladosti je delal po raznih državah in je peš prepotoval skoro ce-

Božična številka bo obsegala 32 strani! Novoletna številka bo prinesla lep koledar!

lo srednjo Evropo ter se vedno izpopolnjeval v svoji stroki. Po raznih državah je dobil nebroj priznanic, diplom pa tudi zlatih kolajn v priznanje za svoje krasno in lepo izdelavo. Bil je znan daleč po Slovenskih goricah kot prvovrsten sodar, pa tudi kot človek poln veselja in humorja. Letos je začel bolehati in po letošnjem mukepolnem trpljenju je izdihnil svojo blago dušo, previden s tolažili sv. vere v 60. letu svoje starosti. Zapušča ženo in štiri otroke, ki so še nepreskrbljeni. Naj mu bo zemljica lahka! — Na tem mestu se tudi rodina Dvoršakova najlepše zahvaljuje strankam vseh treh občinskih hiš v Jadranski ulici, ki so mu kupile krasen nagrobni venec, kakor tudi vsem za izraze sožalja!

Velik požar. V noči dne 27. novembra je izbruhnil požar v gospodarskem poslopju Mihaela Herica in Katarine Šijanec v Sovjaku pri Sv. Juriju ob Ščavnici. S poslopjem vred je še zgorela krava, 3 svinje in poljedelsko orodje. Požar se je razširil vsled vetra na sosedna poslopja in je pogorela vinska klet posestnika Janeza Kocuvana v Sovjaku in stanovanjska hiša Janeza Senčarja. Celotna požarna škoda znaša 40.000 Din. Požrtvovalni gasilci so požar po trudapolnem delu omejili.

Prerokovanje za letošnjo zimo. Iz Pusterske doline na Tirolskem poročajo, da so ustrelili tamkaj letos že drugega belega volka. Pojav belih vol-

**Naročite pravočasno, da do-
bite 32 strani obsegajočo
božično številko!**

kov razlagajo tirolski kmetje kot znak za izredno mrzlo zimo. Leta 1928 je bil ustreljen v Gossensassu beli orel. Kakor znano, je bila zima 1928—29 izredno ostra po celi Evropi. Ali tiči v tej veri priprostega naroda kaj resnice ali ne, dejstvo pa je, da so zapustili letos volkovi v vseh deželah, kjer se pojavljajo, izredno rano svoja skrivališča in so se približali človeškim bivališčem. Posebno iz Poljske prihajajo poročila, kako se pojavljajo letos volkovi v celih gružah in so že napravili med domačimi živalmi mnogo škode. V Bosni ogrožajo volčja krdela bolj samotne kraje in trgajo kmetom ovce. Ker so se torej te roparske živali, ki se bližajo človeškemu bivališču le tedaj, če jih prisili k temu glad, tako hitro prikazale, verjame priprosti narod na izredno ostro zimo. Sicer se je izkazal letošnji november z izredno toploto; a tudi pred pasjo zimo 1928—29 je bila mila in lepa jesen.

Usodepolna žala. Med pojedino na gostiji v poljskem kraju Opalin je pogtegnil eden od gostov iz žepa ročno granato in jo je hotel vreči skozi odprto okno med klicom: »Živel novoporočeni par!« Granata je zadela ob okvir na oknu in se je razletela na sredini med gosti. Metalca granate je raztrgalo na drobne kose, trije drugi povabljeni so bili tako močno ranjeni, da so umrli med prevozom v bolnico, 10 oseb je bilo le lažje zadetih.

**O Božiču bo 8 strani božične
priloge in 8 strani slik!**

Jajca kot vstopnice. Tudi na Angleškem morajo plačevati lastniki kina zelo visoke davke. Plačilu davkov se skušajo Angleži po možnosti izogniti. Posestniki kinogledališč v Tonbridge Wells so obšli mestno davščino na ta način, da so sprejemali kot plačilo za kinovstopnice jajca. Otroci so plačali vstopnino z enim jajcem, odrasli na zadnjem prostoru s tremi jajci. Vsak posebni sedež je stal eno jajce več. Zna ta način nabranimi jajci so lastniki kin dobro trgovali in izkupili lepe svote. Oblast je stala pred zagonetko, kako bi spremenila kinodavek na jajca. Slednjič se je poravnal spor na ta način, da je mestni davčni urad davek na kino predstave znižal in so tudi prenehale jajče kino vstopnice.

Hotel imenovan po večkratnem morilcu. Po celem svetu je znan že bolj priletni Francoz Landru, ki je bil poročen najmanj osemkrat, a je vse svoje žene zadavil in sežgal. Kot večkratnega živalskega morilca so ga v povojnem času obsodili na smrt in obglavili. Po obglavljenju Landruja so drveli ogle-dotovat njegovo vilo v bližini Pariza, v kateri so bili izvršeni zločini, radovedni Amerikanci. V najnovejšem času je prišlo nekemu podjetniku na misel, da je preuredil vilo v hotel »Landru«. In res ta naziv je pripomogel hotelu do najboljšega obiska, ker so sobe že od dane daleč v naprej. Bogatini romajo v to prenočišče, da bi tamkaj prenočevali in okušali potresljaje strahu.

V Londonu so zdijvali sloni. Običajna sijajna parada, ki je že stoletja in stoletja v navadi pri ustoličenju novega londonskega župana, se je vršila tudi letos, ko je imel gospod Neal priseči pred nastopom svojega mesta kot župan. Med slavnostnim sprevodom so korakali tudi trije udomačeni sloni, ki so se vedli popolnoma krotko, dokler niso opazili pred seboj nagačene levove figure v naravni velikosti, ki so je nosili študenti. Pri pogledu na to figuro, o kateri je menil, da je njegov dedni sovražnik iz džungle, je eden slonov hipoma zdijval in se zagnal proti množici; druga dva sta mu sledila. Strah je nastal med preplašenim ljudstvom, katerega je bilo do milijona po ulicah; mnogo žensk se je onesvestilo in bile so pohojene od množice. Predno so zamogli podivjane živali ukrotiti, je že bilo okrog 50 ljudi poškodovanih, meo gi prav resno.

Svoboda delavstva v Rusiji. S paradami, govori, pompom in gledališkimi predstavami je obhajala sovjetska Rusija 13. obletnico, odkar je prišel na vlado sovjetski režim. Obenem se je ta dan proslavljala tudi petletnica, odkar sedi na ruskem »prestolu« — diktator Stalin. Da si bo ljudstvo bolj zapomnilo ta znameniti dan, je vlada odredila, da se da vsakemu mestnemu delavcu kot priboljšek k njegovi običajni dnevni porciji živeža še pol funta črne-ga kruha. A še neko drugo »darilo« je dala vlada delavstvu ta dan. Objavila